

VLAANDEREN IN ACTIE TOEKOMSTPLAN VOOR 2020

VLAANDEREN IN ACTIE TOEKOMSTPLAN VOOR 2020

INHOUD

VLAANDEREN, UITBLINKER IN EUROPA.....	6
Vlaanderen: gewikt en gewogen.....	6
TWINTIG DOELSTELLINGEN DIE VAN VLAANDEREN EEN TOPREGIO MAKEN	9
Een toekomstpact met vele vaders	9
VIJF CRUCIALE DOORBRAKEN VERZEKEREN DE TOEKOMST VAN VLAANDEREN	11
De weg naar de doorbraken	11
De open ondernemer	12
De lerende Vlaming	14
Slimme draaischijf van Europa	16
Medisch centrum Vlaanderen	18
Groen stedengewest.....	20
BIJLAGE: PACT 2020: EEN NIEUW TOEKOMSTPACT VOOR VLAANDEREN	23

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Karl Musschoot, Afdelingshoofd, Afdeling Communicatie,
Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel

Grafische vormgeving

Ingrid Van Rintel, Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid,
Afdeling Communicatie

Druk

Beukeleirs, Lint

Uitgave

April 2009

Depotnummer

D/2009/3241/145

VLAANDEREN, UITBLINKER IN EUROPA

De Vlaamse Regering startte in 2006 met een ambitieus initiatief: Vlaanderen in Actie (ViA). Het sociaaleconomische forum bracht daarvoor alle verantwoordelijken in onze samenleving, de captains of society, rond de tafel.

Die succesvolle actie zette onze regio op korte tijd in beweging. Maar er groeide meer. Op het forum van 2007 richtte Vlaanderen de blik resoluut verder vooruit, naar 2020. De Vlaamse Regering en de sociale partners namen het initiatief voor een nieuw toekomstplan voor Vlaanderen: het Pact 2020. Op 20 januari 2009 werden bijna duizend stakeholders in Hasselt op de hoogte gebracht van het nieuwe plan. Het plan zal slagen, want het heeft ambitie en visie. Het legt de lat hoog: Vlaanderen moet zich in 2020 bij de allerbeste regio's van Europa scharen op economisch, sociaal en ecologisch vlak.

Gaat het dan niet goed met Vlaanderen? Zeker wel, in vergelijking met de meeste Europese burens is en blijft Vlaanderen een welvarende regio. De Vlaming werkt hard, het Vlaamse

bnp en de Vlaamse arbeidsproductiviteit liggen hoog, we hebben een kwalitatief hoogstaand onderwijssysteem en we leven in een goed ontwikkelde verzorgingsstaat. Maar Vlaanderen is geen eiland in Europa. De wereld rondom ons evolueert razendsnel. Er kondigen zich verschillende grote uitdagingen aan: de financiële en economische crisis, het energievraagstuk, de vergrijzing van onze bevolking, de opkomst van nieuwe economische grootmachten, de klimaatverandering en de mobiliteitsproblemen.

Vlaanderen mag niet op zijn lauweren rusten. De grote maatschappelijke uitdagingen maken een langetermijnstrategie voor Vlaanderen meer dan ooit noodzakelijk. Alle captains of society zijn daarvan rotsvast overtuigd.

**“DAN MOET VLAANDEREN
EEN ECONOMISCHE,
INNOVATIEVE, SOCIAAL
WARME, ECOLOGISCHE EN
DUURZAME TOPREGIO ZIJN”**

Met het plan willen alle partners een maatschappelijke dynamiek voor verandering aanzwengelen. Die moet Vlaanderen van een mooie toekomst verzekeren. De creatie van meer

Op het ViA-forum op 20 januari 2009 schilderden schoolkinderen hun visie op Vlaanderen in 2020.

welvaart is daarbij een eerste noodzakelijke voorwaarde. Vlaanderen moet zijn economie toekomstgericht ontwikkelen. Daarvoor moet het zijn concurrentievermogen verbeteren en meer volwaardige jobs creëren. Onze ondernemingen moeten innoveren en hun internationale slag- en slaagkracht verhogen. Een competitieve economie is broodnodig. Niet alleen om de uitdagingen van vandaag en morgen krachtig aan te pakken, maar ook om een open, zorgzame en duurzame samenleving mogelijk te maken.

In die Vlaamse samenleving van 2020 is geen plaats voor armoede, sociale ongelijkheid of uitsluiting. Iedere Vlaming moet kunnen bijdragen aan en genieten van welvaart en welzijn. Zo'n inclusieve samenleving resulteert in een grotere maatschappelijke bescherming, meer ruimte voor zelfontplooiing, en gelijke kansen in en deelname aan het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Het sluitstuk is een toegankelijke en kwalitatief hoogstaande gezondheids- en welzijnzorg.

VLAANDEREN: GEWIKT EN GEWOGEN

Hoe welvarend is Vlaanderen vandaag? Hoeveel geeft het uit aan onderzoek en ontwikkeling in vergelijking met andere regio's? Hoe scoort Vlaanderen qua werkgelegenheid en arbeidsproductiviteit in vergelijking met de Europese top-pers? Hoe goed is de Vlaming in levenslang leren?

Meten is weten. Vlaanderen Vergeleken plaatst de resultaten van Vlaanderen en die van de Europese buren naast elkaar. De uitslagen zijn snel en duidelijk af te lezen op een interactieve kaart. Onze regio wordt op een aantal goed meetbare punten vergeleken met andere regio's: bbp, O&O-uitgaven, werkgelegenheidsgraad, werkzaamheidsgraad, arbeidsproductiviteit, demografische kenmerken,...

Vlaanderen Vergeleken toont bovendien de evolutie die Vlaanderen doormaakte. Het rapport vergelijkt de cijfers van 2005 met die van 1995. Waar dreigen we de rol te moeten lossen en waar klimmen we op in de ranglijst? Ontdek het volledige regiorapport van Vlaanderen en de interactieve kaart op www.vlaanderenvergeleken.be.

Maar Vlaanderen moet zijn samenleving ook duurzaam ontwikkelen. De Vlaming moet op een kritische en innoverende manier consumeren, bouwen, wonen, zich ontspannen of verplaatsen. In 2020 mag onze welvaartscreatie daarom ook maar een minimale impact hebben op milieu en natuur. Hier, en in de rest van de wereld.

Vlaanderen werkt met dat plan actief aan zijn toekomst, met een strategie die gericht is op structurele en blijvende verandering. De Vlaamse Regering en de sociale partners hebben samen het initiatief genomen voor het Pact 2020. Dat nieuwe toekomstplan voor Vlaanderen moet onze samenleving fundamenteel vormgeven.

Het bevat twintig doelstellingen die scherp, duidelijk en meetbaar zijn omschreven, en vijf doorbraken die inwerken op domeinen waarin Vlaanderen vandaag uitblinkt, maar waarin het morgen écht het verschil kan maken.

Het Pact 2020 wil ook alle Vlamingen verenigen

en vertegenwoordigen. Daarom is het onderkend door de Vlaamse Regering, de werkgevers- en werknemersorganisaties van de SERV, de Verenigde Verenigingen, de ViA-stuurgroep en de Vlaamse administratie (zie foto). Het zal over verschillende regeerperioden doorlopen en inwerken op de hele Vlaamse samenleving.

Het plan bezorgt Vlaanderen een open ondernemer en een lerende Vlaming. Het maakt van onze regio een slimme draaischijf van Europa en ontwikkelt er een doeltreffend medisch centrum. Bovendien zet het Vlaanderen op de kaart als groen stedengewest.

Het hoogtepunt volgt in 2020. Dan moet Vlaanderen een economische, innovatieve, sociaal warme, ecologische en duurzame topregio zijn. Het moet een Europese uitblinker zijn, geen middenmoter. Met het Pact 2020 krijgt Vlaanderen daartoe alle troeven in handen. Alle maatschappelijke actoren en alle Vlamingen dragen daarvoor de verantwoordelijkheid.

Samen kunnen we het plan uitvoeren.

TWINTIG DOELSTELLINGEN DIE VAN VLAANDEREN EEN TOPREGIO MAKEN

Het Pact 2020 bevat twintig ambitieuze doelstellingen met duidelijke streefcijfers. De ondertekenaars willen met het toekomstpact vooruitgang boeken op vijf domeinen:

1. meer welvaart en welzijn;
2. een competitieve en duurzame economie;
3. meer mensen aan de slag, in meer werkbare jobs, en in gemiddeld langere loopbanen;
4. levenskwaliteit van hoog niveau;
5. een efficiënt en doeltreffend bestuur.

De twintig doelstellingen zijn uitgebreid beschreven in de bijgevoegde tekst. Hieronder volgen de kerngedachten.

1. Vlaanderen groeit uit tot een competitieve en veelzijdige kenniseconomie die duurzame welvaart creëert. Het behoort op welvaartsvlak en qua investeringen tot de beste vijf kennisintensieve regio's.
2. De Vlaamse samenleving is open, verdraagzaam en solidair. De Vlamingen hebben sterke sociale contacten, en veel vertrouwen in hun medeburgers. Tegen 2020 is een evenredige arbeidsdeelname verzekerd.
3. Vlaanderen herwint zijn verloren aandeel in de wereldexportmarkt. De buitenlandse investeringen in Vlaanderen nemen toe.
4. In 2013 besteedt Vlaanderen drie procent van zijn bruto binnenlands product aan onderzoek en ontwikkeling. De innovatie is meer en beter verspreid over alle sectoren, bedrijfstypes en maatschappelijke geledingen.
5. Op het vlak van ondernemerscultuur behoort Vlaanderen tot de beste vijf Europese regio's. Er komen meer ondernemingen, en ze krijgen meer waardering voor hun werk. Jonge starters worden aangemoedigd en bestaande ondernemingen krijgen meer groeikansen.
6. Vlaanderen is vlot te bereiken over de weg en het spoor, via het water en de lucht, zowel met private als openbare vervoermiddelen. De regio trekt voldoende logistieke spelers aan die toegevoegde waarde en werkgelegenheid creëren.

EEN TOEKOMSTPACT MET VELE VADERS

Op 20 januari 2009 ondertekenden de maatschappelijke partners, de captains of society, het Pact 2020 in de Hasseltse Grenslandhallen.

Met die handtekening bevestigden de ondertekenaars dat ze de handen uit de mouwen willen steken voor de toekomst van Vlaanderen. Alle partners engageerden zich ook om de twintig doelstellingen én de concrete streefcijfers van het pact tegen 2020 te realiseren. Dat lukt alleen met de steun van zo'n breed maatschappelijk draagveld.

Maar wie zijn de stakeholders van dit toekomstplan? In de eerste plaats de Vlaamse Regering en de werkgeversorganisaties en vakbonden verenigd in de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen. Verder ondertekenden de Verenigde Verenigingen het pact. Die koepelorganisatie vertegenwoordigt honderden verenigingen uit het middenveld, zoals de milieubeweging, de Gezinsbond, het Forum Etnisch-Culturele Minderheden, de ziekenfondsen en het Vlaams Netwerk waarin armen het woord nemen. Namens de captains of society signeerde de ViA-voorzitter. Tot slot plaatste ook de Vlaamse administratie haar handtekening onder het Pact 2020.

7. Vlaanderen maakt zijn toegang tot de energiebronnen stabiel. Dat garandeert grotere bevoorradingszekerheid en scherpere prijzen. De CO₂-emissies zijn gedaald, in overeenstemming met de gesloten Europese verbintenissen.
8. Vlaanderen maakt efficiënter gebruik van energie en materialen. Het energiegebruik van gebouwen daalt aanzienlijk en nieuwbouwwoningen beantwoorden aan de optimale prestatienorm.
9. De werkzaamheidsgraad, het percentage van de beroepsbevolking dat werkt, stijgt tot minstens 70% in 2020. Bij allochtonen, personen met een handicap en vijftigplussers bedraagt die gemiddelde jaarlijkse groei minstens één procent.
10. De werkbaarheid, een samengesteld cijfer dat de jobkwaliteit weergeeft, groeit stelselmatig, zowel bij werknemers als zelfstandigen. Extra aandacht gaat uit naar vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituaties. Werk en gezin zijn beter op elkaar afgestemd.
11. In 2020 is Vlaanderen uitgegroeid tot een lerende samenleving. Het aantal kortgeschoolden is gehalveerd. De participatiegraad in het hoger onderwijs stijgt, ongeacht de herkomst, de werksituatie of het opleidingsniveau van de ouders.
12. In 2020 heeft Vlaanderen een aangepaste, toegankelijke, betaalbare en kwaliteitsvolle hulp- en zorgverlening. De eerstelijns- en thuiszorg zijn versterkt, en er is een goede kinderopvang voor minstens de helft van de kinderen jonger dan drie.
13. Vlaanderen behoort in 2020 tot de best presterende Europese regio's in de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Er leven minder kinderen in armoede, de laaggeletterdheid neemt af, en de woningkwaliteit verbetert.
14. Voor water- en luchtkwaliteit, bodembescherming en geluidshinder scoort Vlaanderen even goed als de Europese economische topregio's. De uitstoot van broeikasgassen is verlaagd, conform de Europese doelstellingen. De gemiddelde jaarconcentratie van fijn stof is met een kwart gedaald ten opzichte van 2007.
15. Vlaanderen kan wedijveren met de Europese regio's op het vlak van biodiversiteit. De bosoppervlakte en de kwaliteit ervan nemen aanzienlijk toe. Minstens de helft van de (klein)stedelijke gebieden heeft een stadsbos, of heeft er een aangeplant.
16. Het verkeer en vervoer in Vlaanderen behoren tot de doeltreffendste van Europa. In 2020 is het aantal dodelijke verkeersslachtoffers en het aantal zwaargewonden fors gedaald. Vlamingen combineren op een slimme manier de verschillende vervoertypes.
17. De levenskwaliteit én het geluksgevoel van de bevolking zijn gestegen. Vlaanderen voert daarvoor een inclusief beleid dat de zwakke en kwetsbare groepen van de samenleving niet aan de kant laat staan.
18. De overheid maakt haar dienstverlening aan burgers en ondernemingen doeltreffender. Ze werkt daarvoor verschillende evaluatie- en bijsturingsinstrumenten uit.
19. Vlaanderen betreft het maatschappelijke middenveld actief bij het beleid. De overheid en de sociale partners ondersteunen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.
20. Vlaanderen behoudt een financieel gezonde en schuldenvrije begroting. Een Vlaams stabiliteitsprogramma legt daarvoor jaarlijks de begrotingsdoelstellingen vast op grond van de conjunctuur en de verwachte toekomstige uitdagingen.

VIJF CRUCIALE DOORBRAKEN VERZEKEREN DE TOEKOMST VAN VLAANDEREN

Vlaanderen kijkt uit naar 2020. In dat jaar wil het op een toonaangevende plaats prijken tussen de best presterende Europese regio's. Een ambitieus streefdoel, dat alle slaagkansen heeft als de Vlaamse samenleving al haar troeven kan uitspelen. Daarom draaide Vlaanderen in Actie anno 2008 rond doorbraken. Zo'n doorbraak is veel meer dan een langzame verbetering of enkele procentjes groei. Het is een fundamentele omwenteling, die het Vlaamse landschap en de Vlaamse samenleving grondig verandert. En ook de snelste weg naar de kop van het Europese peloton.

Doorbraken komen er niet met alledaagse maatregelen. Daar zijn ingrijpende processen voor nodig die écht het verschil maken, zodat ze de Vlaamse economie en samenleving op cruciale punten versterken en vernieuwen. Overheid, bedrijven, middenveld en burgers moeten daarom samen de handen uit de mouwen steken om de vijf cruciale doorbraken te realiseren:

- open ondernemer;
- lerende Vlaming;
- slimme draaischijf van Europa;
- medisch centrum Vlaanderen;
- groen stedengewest.

Het eindpunt is nog niet in zicht, maar de weg is wel al goed zichtbaar. Stapt iedereen mee in het verhaal? Dan levert die uitdagende visie snel haalbare acties en concrete resultaten op.

DE WEG NAAR DE DOORBRAKEN

Het ViA-forum van 20 januari 2009 is geen start- noch eindpunt. Wél een ijkpunt na een periode van intens overleg. Die startte met het Sociaal-Economisch Forum in december 2007. Daarop volgden in 2008 vier ViA-ateliers rond de thema's talent, logistiek en mobiliteit, internationalisering en innovatie. Ook in 2009 komen er nog ateliers.

Elk atelier bracht tussen de tweehonderd en vijfhonderd mensen samen. Het ging telkens om personen met een ruime praktijk- of beleidskennis op een specifiek domein. Elk ViA-atelier telde ook een of meer experts als voorzitter: Ann Demeulemeester (Talent), Cathy Macharis en Eddy Van de Voorde (Logistiek&Mobiliteit), Karel Van Miert (Internationalisering), en Koenraad Debackere (Innovatie). De deelnemers brainstormden in verschillende workshop over de thema's van het atelier.

Uit de voorstellen en debatten ontsproten tientallen interessante ideeën. De centrale ViA-stuurgroep verzamelde de resultaten van de ateliers. De experts en captains of society hebben in de stuurgroep hun nek uitgestoken om vijf belangrijke doorbraken te formuleren. Dat zijn concrete acties en beleidsinstrumenten om Vlaanderen in poleposition te brengen.

DOORBRAAK: DE OPEN ONDERNEMER

Ondernemingen zijn de motoren van onze welvaart. Vlaanderen heeft vandaag een stevige economische basis. Zijn familiale, exportgerichte ondernemingen en dynamische kmo's dragen bij tot een belangrijk deel van de werkgelegenheid. Als onderaannemers of toeleveranciers zijn ze vaak bevoorrechte partners van internationale bedrijven die hier een vestiging hebben.

Toch heeft Vlaanderen nog te weinig startende ondernemingen. Onze jonge high-techbedrijven groeien op eigen kracht moeilijk door tot op internationaal niveau. Gevestigde familiale kmo's vinden geen opvolger of overnemer. Veel ondernemers kampen met complexe uitdagingen: een negatief imago, scherpe concurrentie van opkomende markten, hoge lasten en administratieve verplichtingen, toenemende ecologische en ethische eisen. Maar al die uitdagingen bieden ook kansen aan bedrijven die kiezen voor een vernieuwend ondernemen. Ze gaan resoluut voor innovatie, duurzaamheid, internationalisering, talentontplooiing en gezonde investeringen.

Uitblinken in open innovatie

Onze bedrijven moeten uitblinken in open innovatie. Succesvolle ondernemingen doen niet langer alles zelf, maar zoeken naar ideeën die een meerwaarde opleveren voor hun bedrijfsprocessen. Hun ondernemers werken actief aan een kennisnetwerk voor de ontwikkeling en toepassing van strategische competenties. De ondernemer van 2020 is een open ondernemer: hij staat open op de wereld en voor partners, én hij voert een transparant beleid voor de stakeholders.

Overheid, ondernemers en hun organisaties gaan voor dat doel een partnerschap aan. Het is toekomstgericht en streeft naar een radicaal vernieuwende vorm van ondernemen, gericht op topkwaliteit, netwerking in open innovatie, en maatschappelijk vertrouwen. Het partnerschap mondt uit in een breed actieplan dat verschillende punten omvat:

- competenties aanscherpen;
- internationaal groeien;
- nieuwe innovatiespeerpunten creëren;
- ondernemende onderzoekers stimuleren;
- sterke ondernemersorganisaties ontwikkelen;
- stimulerend ondernemingsklimaat scheppen.

Competenties aanscherpen

Praktijkgerichte programma's scherpen de managementvaardigheden van ondernemers aan op het vlak van personeelsbeleid, innovatiemanagement, en internationaal ondernemen. Ze doen dit vanuit een filosofie van open innovatie, waarbij bedrijfsoverstijgende samenwerking als een metacompetentie centraal staat.

Internationaal groeien

Er komen groeitrajecten voor bedrijven die snel internationaal kunnen groeien. De Vlaamse kmo's worden gestimuleerd om Europa te benaderen als hun thuismarkt. Vlaanderen creëert een aantal bedrijven van wereldformaat, die met goede producten of diensten en een uitstekend management internationaal succes boeken.

Nieuwe innovatiespeerpunten creëren

Onze kennisinstellingen ontwikkelen samen met het bedrijfsleven speerpunt-initiatieven. Er gaat meer geld naar onderzoek en geavanceerde onderzoeksinfrastructuur in specifieke domeinen zoals ICT en gezondheidszorg, translationele geneeskunde, nieuwe (duurzame) materialen, energie en milieu. De innovatiespeerpunten kunnen de creatie van hoge toegevoegde waarde door onze productiebedrijven ondersteunen. Ze zullen ook de ecologische basis van onze zware industrie moeten verbeteren. Vlaanderen zal bovendien de kennis van innovatieve dienstenactiviteiten ondersteunen zodat nieuwe, creatieve sectoren ontstaan. Innovatiespeerpunten van wereldklasse vormen een belangrijke troef voor internationalisering.

Ondernemende onderzoekers stimuleren

Vlaanderen zal de ondernemende reflex van de kenniscentra versterken. Er komen bedrijfs- en maatschappijgerichte programma's voor integrale innovatie, die kennis snel en efficiënt tot bij de bedrijven brengen. Ondernemerschap en klantgerichtheid zijn hierbij de sleutelwoorden.

Sterke ondernemersorganisaties ontwikkelen

De ondernemersorganisaties in Vlaanderen verbeteren hun professionele aanpak. Een mogelijke hulp daarbij is de ontwikkeling van een (post)-academische opleiding tot Master in Association Administration. Daarnaast versterken de Vlaamse ondernemersorganisaties hun internationale werkkraft.

Stimulerend ondernemingsklimaat scheppen

De Vlaamse overheid creëert een juridisch kader en een aangepast klimaat waarin excellente, vernieuwende en open ondernemingen kunnen gedijen. Er gaan voldoende middelen naar innovatie- en internationaliseringsprojecten, en er komt een flexibele regeling voor intellectuele eigendom. De ondernemers raken gemakkelijk aan risicokapitaal, en de ondernemingskosten en administratieve rompslomp verminderen. Een open innovatieomgeving vereist ook een goede dienstverlening van de ambtenaren, en van de accountmanagers die buitenlandse investeerders begeleiden.

De open ondernemer die uitblinkt in open innovatie maakt het ondernemerschap aantrekkelijker, en versterkt de innovatiekracht van onze economie. Hij verhoogt ook de aantrekkingskracht van Vlaanderen voor buitenlandse bedrijven en onderzoekers. Tot slot vergroot hij de competitieve groeikracht van onze Vlaamse ondernemingen.

DOORBRAAK: DE LERENDE VLAMING

Vlaanderen heeft pech, want het heeft geen grondstoffen. Maar Vlaanderen heeft ook geluk, want een groot deel van zijn welvaart is juist daardoor gebaseerd op de grijze hersencellen, het talent en de inzet van zijn inwoners. In Vlaanderen zijn er veel hooggeschoolden en het Vlaamse onderwijssysteem scoort uitstekend op de internationale ranglijsten. De arbeidsproductiviteit en de motivatie van zijn werknemers staan buiten kijf, en zijn onderzoekers en wetenschappers staan hoog aangeschreven. De talenkennis én de bereidheid om vreemde talen te spreken, zijn een grote troef van de Vlamingen.

Toch worden lang niet alle kansen benut. Het watervalstelsel in het onderwijs, de onevenredige arbeidsdeelname van bepaalde groepen, te weinig mensen die aan het werk zijn of blijven: er gaat nog altijd (te) veel talent verloren. Bovendien zijn de arbeidsmarkt en de jobvereisten sterk veranderd, en is ook de kenniswereld geglobaliseerd.

Vlaanderen moet de kwalificaties en vaardigheden van zijn inwoners blijven aanpassen aan de veranderende situaties, zodat ze gewapend blijven tegen de uitdagingen van de arbeidsmarkt. Op het vlak van talent is er meer inzet en verantwoordelijkheid nodig, van elk individu en elke ondernemer, maar ook van de overheid.

Werken aan een Persoonlijk Ontwikkelingsplan

De lerende Vlaming blinkt uit in persoonlijke ontwikkeling. Iedere Vlaming krijgt de kans om te werken aan zijn Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP). Het POP is een actief instrument, dat inspeelt op de ontwikkelingswensen en kennisdoelen in een bepaalde levensfase. Die aanpak start in het onderwijs, wordt overgenomen in het bedrijfsleven en gesteund door de overheid. In de werksituatie ontstaat er zo een permanente dialoog over de loopbaanontwikkeling.

De ontwikkeling van vaardigheden en het loopbaandenken passen in een breed actieplan dat de lerende Vlaming ondersteunt met gerichte maatregelen:

- investeren in onderwijs;
- keuze voor dynamisch netwerkonderwijs;
- werkplekieren;
- passies kunnen nastreven;
- aandacht voor werk en gezin;
- een lerend middenveld;
- open en internationaal imago;

Investeren in onderwijs

Vlaanderen blijft voldoende middelen besteden aan zijn onderwijssysteem. Elke Vlaming moet daarbij gelijke onderwijskansen krijgen.

Keuze voor dynamisch netwerkwonderwijs

De Vlaamse scholen zijn goed ingebed in het sociaaleconomische weefsel, en onderhouden sterke internationale contacten. Het studiekeuzeproces wordt verbeterd, zodat minder jongeren het onderwijs verlaten zonder diploma. Onderwijs en arbeidsmarkt zijn beter op elkaar afgestemd. Daarvoor is een hervorming van het secundair en een voortdurende vernieuwing van het hoger onderwijs nodig. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn onder andere de samenwerkingsproblematiek tussen scholen, en de keuze van het domein waarop de als school wil uitblinken. Scholen moeten bij de keuze rekening houden met de maatschappelijke behoeften en de internationalisering.

Werkplekleren

Er komen meer stages in bedrijven, ziekenhuizen, culturele centra, jeugdorganisaties en sportinstellingen, ook voor leerkrachten. Via buitenlandse stages komen jongeren al vroeg in contact met native speakers. Creativiteit, technologische wetenschappen, ondernemerschap, internationale oriëntatie en duurzaamheidsdenken krijgen een duidelijke plaats in het onderwijsaanbod. Vlaanderen besteedt ruime aandacht aan een gepaste ondersteuning van de leerkrachten.

Passies kunnen nastreven

Er komt een speciaal programma dat gepassioneerde talenten opspoot en begeleidt. Die talenten kunnen heel uiteenlopend zijn: wetenschappen, muziek, sport, ...

Werk en gezin

Elke Vlaming krijgt de kans om zijn professionele talenten te ontplooien in balans met zijn gezinsleven. Daarvoor is een dienstennetwerk nodig, dat het evenwicht tussen werk en gezin helpt bewaren: kinder-, zieken- en ouderenopvang, en de ondersteuning van gezinstaken door bedrijven. Ook op dat vlak wil Vlaanderen innoveren.

Een lerend middenveld

Ook de Vlaamse middenveldorganisaties en ondernemingen ontwikkelen nieuwe leermogelijkheden. Daarvoor werken ze samen met de euregio's. Zo ontstaan internationale en interregionale samenwerkingsverbanden voor scholieren, studenten, ondernemers, werknemers en ambtenaren.

Open en internationaal imago

In 2020 is de lerende Vlaming een ambassadeur van zijn regio. Dat versterkt het Vlaamse imago in het buitenland. In het openbare leven gebruikt de Vlaming hoffelijk verschillende talen. De lerende Vlaming toont zijn solidariteit met het buitenland.

In 2020 kan iedereen in Vlaanderen zijn talenten ontplooien. Maar blijven en nieuwe vaardigheden ontwikkelen blijft een constante opdracht. Het Persoonlijk Ontwikkelingsplan is daarbij een hulpmiddel. Elke werknemer of werkzoekende, en elk bedrijf neemt daarvoor verantwoordelijkheid op zich. Omdat geen talent meer verloren gaat, is er in Vlaanderen ook een hoge werkzaamheidsgraad.

DOORBRAAK: SLIMME DRAAISCHIJF VAN EUROPA

Vlaanderen ligt in het hart van Europa. Dat is een belangrijke troef. De Vlaamse zeehavens leveren bijna een tiende van het Vlaamse bbp. Nergens in de Europese Unie is het spoorweg- en auto(snel)wegnet zo fijnmazig ontwikkeld. Ook onze luchthavens zijn belangrijke verkeersdraaischijven.

Maar de toenemende verkeersdrukke en files kosten veel geld. Bovendien heeft Vlaanderen nauwelijks ruimte over voor nieuwe transportinfrastructuur. Daarom zal het de huidige infrastructuur beter moeten benutten. Dat kan door het transport slimmer te spreiden over verschillende vervoersmodi - zowel voor personen als voor goederen. Het drukke wegverkeer heeft nog nadelen: er vallen nog altijd te veel verkeersslachtoffers, er is te veel geluidsoverlast, en te veel uitstoot van broeikasgassen en fijn stof. Vlaanderen moet milieuvriendelijke vervoermiddelen promoten, vooral in de steden.

Uitblinken in traffic management

Vlaanderen blinkt uit in slimme mobiliteit. De overheid, het bedrijfsleven en onderzoeksinstituten werken daarvoor samen rond ICT-toepassingen voor traffic management. ICT is dé sleutel tot nieuwe technologische verkeerstoeepassingen. De nieuwe systemen informeren de weggebruiker over de snelste, goedkoopste en milieuvriendelijkste verkeersoplossing. Die informatie zal hij op verschillende manieren kunnen ontvangen: via internet, elektronische borden en informatiekiosken aan stations en langs de (autosnel)weg, maar ook op zijn gps, gsm of pda. Bedrijven zullen samenwerken rond

logistieke thema's via elektronische communicatieplatformen. Zo vindt het goederentransport zo veel mogelijk multimodaal plaats, buiten de piekmomenten en beter gebundeld.

Vlaanderen wil een echte slimme draaischijf voor vervoer en logistiek worden. Daarom integreert het traffic management voor burgers en bedrijven in een breed actieplan, met verschillende invalshoeken:

- zorg voor infrastructuur;
- multimodale transferia;
- breed beleidsplan als kompas;
- slimme kilometerheffing;
- multimodaal makelen;
- logistiek met toegevoegde waarde.

Zorg voor infrastructuur

Vlaanderen moet doordacht investeren. Niet alleen om de bestaande verkeersinfrastructuur maximaal te benutten, maar ook om die te verbeteren en uit te breiden waar nodig. Het vrachtvervoer combineert meer verschillende vervoermiddelen (schip, trein, vrachtwagen). Ook personen kiezen bewust op elk traject voor het meest efficiënte verplaatsingsmiddel: te voet, per fiets, trein, auto, vliegtuig. Zo'n multimodaal systeem vergt een radicale mentaliteitswijziging.

Multimodale transferia

Transferia maken het verkeers- of vervoersysteem doeltreffender. Een transferium is een overstapplaats waar verkeersgebruikers kunnen overstappen op een ander vervoermiddel (bijvoorbeeld van auto op tram), of een overslagplaats voor containers (bijvoorbeeld van binnenschip op vrachtwagen). Meer transferia leveren een betere spreiding van het vervoer over de verschillende vervoermiddelen op.

Breed beleidsplan als kompas

Vervoersactiviteiten hebben een weerslag op verschillende domeinen, zoals ruimtelijke ordening, bedrijventerreinen, logistiek en mobiliteit. Dat vraagt om een doordacht beleid, waarbij de verschillende overheden, partners en initiatieven hun plannen goed op elkaar afstemmen. Zo'n aanpak moet ook voldoende rechtszekerheid en voorspelbaarheid opleveren voor investeerders en bedrijven, zodat de aantrekkelijkheid van Vlaanderen als vestigingsplaats vergroot.

Slimme kilometerheffing

De invoering van een slimme kilometerheffing streeft verkeerstechnische, economische en ecologische doelen na. Verkeerstechnisch verbetert de heffing de bereikbaarheid, en optimaliseert ze het gebruik van de verkeersinfrastructuur. Vanuit economisch oogpunt laat ze de gebruiker mee betalen voor investerings- en onderhoudskosten. De heffing dient ook een ecologisch doel: de vervuiler betaalt voor de aangerichte milieuschade. Verkeersgebruikers zullen nadenken over de impact van hun vervoersgedrag en hun gedrag aanpassen.

Multimodaal makelen

De overheid en ondernemersorganisaties waken over de aanwezigheid van voldoende onafhankelijke multimodale transportmakelaars. Die moeten de bedrijven stimuleren, begeleiden en ondersteunen bij de realisatie van een goede transportmix.

Logistiek met toegevoegde waarde

De logistieke activiteiten leveren een toegevoegde waarde op door maximaal in te spelen op de industriële bedrijvigheid. Die aanpak creëert ook meer banen. Vooruitstrevende arbeidsorganisatie- en communicatiesystemen verbeteren de goederenstromen, en maken het personenvervoer efficiënter. Daarom zijn investeringen in nieuwe ICT-oplossingen en innovatieve mobiliteitstoepassingen noodzakelijk. Door de logistieke sector en het onderwijs beter op elkaar af te stemmen, verbetert bovendien de instroom van talent. Vlaanderen blijft een logistieke topspeler en is als regio beter bereikbaar.

Een multimodaal, intelligent en geïntegreerd mobiliteitssysteem zorgt voor slimmer vervoer. Die oplossing is duurzaam, want elke reis verloopt met de juiste vervoermiddelen, heeft een minimale milieu-impact en een aanvaardbare kostprijs. Goederenstromen kosten zo weinig mogelijk, en hebben een maximale toegevoegde waarde. Planmatige aanpak, afstemming en overleg, en zorgvuldig gevestigde bedrijven minimaliseren de impact van mobiliteit en logistiek.

DOORBRAAK: MEDISCH CENTRUM VLAANDEREN

Vlaanderen heeft een goede gezondheids- en welzijnszorg. Zijn ziekenhuizen zijn gemakkelijk bereikbaar en uitgerust met state-of-the-art-technologie. Vlaamse artsen zijn uitstekend opgeleid en gemotiveerd. Het klinische onderzoek en de medisch-technologische toepassingen zijn goed ontwikkeld. Vlaanderens farmaceutische industrie is wereldwijd vermaard en ook zijn welzijnszorg staat internationaal model.

De demografische evolutie stelt onze samenleving voor enorme uitdagingen. Een welvarende regio moet daarop gepast reageren. Een inclusief ouderenbeleid garandeert dat de bevolking langer actief en gezond blijft. Een aangepast personeelsbeleid, met stimuli voor een beroepskeuze in de zorgsector en een aangepast beloningssysteem maken de keuze voor een beroep in de gezondheidssector aantrekkelijker.

De geneeskunde zal de volgende decennia een adembenemende evolutie doormaken. De preventie van voorspelbare aandoeningen op basis van genetische aanleg en gentherapie zal spectaculair toenemen. Door een intensieve onderzoekssamenwerking verwerft Vlaanderen een toonaangevende plaats in die nieuwe vormen van geneeskundig onderzoek. Tegelijk dienen zich ook een aantal bio-ethische vragen aan. Is alles wat technisch mogelijk is, ook wenselijk? Moeten onze ziekenhuisartsen elke behandeling aanbieden? Om een passend antwoord op die en andere vragen te kunnen formuleren, moet Vlaanderen goed anticiperen op de uitdagingen van de toekomst.

Uitblinken in gezondheids-ICT

Vlaanderen wil uitblinken in een innovatieve gezondheidszorg. ICT-toepassingen en e-healthconcepten ondersteunen daarbij een toekomstgerichte zorgverstrekking. Zo verbetert Vlaanderen de kwaliteit van zijn gezondheidszorg, verhoogt het de kostenefficiëntie en garandeert het de burger kwalitatief hoogstaande medische verzorging.

Medisch centrum Vlaanderen gebruikt een breed actieplan dat een impact heeft op verschillende domeinen:

- translationele geneeskunde;
- nanogeneeskunde;
- zorg voor ouderen;
- internationale valorisatie;
- zorg voor talent.

Translationele geneeskunde

Translationele geneeskunde zorgt voor een kruisbestuiving tussen de klinische praktijk (het ziekenhuis) en het aangepaste experimentele bio-medische onderzoek (het laboratorium). Vlaanderen kan daarbij doorbraken realiseren op het vlak van vroege diagnose, gepersonaliseerde geneeskunde, celtherapie en biomerkers. Dat vereist een verdere ontwikkeling van de klinische onderzoekscapaciteit in samenwerking met de universitaire researchcentra, de farmaceutische industrie en de ziekenhuizen.

Nanogeneeskunde

Vlaanderen kan uitblinken door zijn technologische succestechnieken verder te ontwikkelen en te vertalen in wereldwijde toepassingen. Een voorbeeld daarvan is de samenwerking van de neurochirurgie en de micro-elektronica in het NERF-project.

Zorg voor ouderen

Ook in de ouderenzorg wil Vlaanderen van ICT een speerpunt maken. Voorbeelden zijn het elektronische globaal medisch dossier, telemonitoring, multisensoring en geavanceerde domotica in de thuiszorg. Het zelfstandig wonen en de levenskwaliteit van ouderen nemen toe. Geïntegreerde woon- en zorgcentra maken het leven in residentiële voorzieningen aantrekkelijker.

Internationale valorisatie

Een taskforce maakt van onze geneeskundige toepassingen een gerenommeerd exportproduct. Dat aspect levert de gezondheidszorg een return on investment op. De taskforce zal ook internationaal toptalent en onderzoeksactiviteiten aantrekken en behouden.

Zorg voor talent

Vlaanderen zal talentvolle mensen aanmoedigen tot een studiekeuze voor een zorgberoep. De instroom van meer allochtone, vooral vrouwelijke gezondheidswerkers is daarbij het logische gevolg van de verkleuring in de vergrijzing.

In 2020 heeft Vlaanderen een kwalitatief hoogstaande gezondheids- en welzijnszorg, zonder geografische of financiële drempels. Het gezondheidssysteem is betaalbaar voor de consument en de belastingbetaler. Vlaanderen exporteert zijn vooruitstrevende medische toepassingen wereldwijd. Daarnaast heeft het ook aandacht voor de maatschappelijke return en het welzijn van de bevolking, niet alleen in Vlaanderen, maar ook wereldwijd.

DOORBRAAK: GROEN STEDENGEWEST

Vlaanderen heeft een uitstekende woon- en levenskwaliteit. Een kwart van de Vlamingen woont in de stad en de stadsvlucht is gedeeltelijk gestopt. De hoofdstad Brussel heeft een internationale uitstraling met de aanwezigheid van de Europese instellingen en de NAVO. Toeristen uit alle landen bewonderen de Vlaamse kunststeden.

Maar voor nog te veel jonge gezinnen is de stad niet aantrekkelijk genoeg als woonomgeving. Onze steden kampen met problemen zoals kansarmoede, leefbaarheid en bereikbaarheid. De open ruimte in Vlaanderen is beperkt.

Woningen en gebouwen zijn verantwoordelijk voor een groot deel van de broeikasgassen. Bij veel Vlamingen is rationeel energiegebruik nog te weinig ingeburgerd.

Onze regio telt geen wereldsteden. Vlaanderen in zijn geheel haalt met zijn zes miljoen inwoners maar het niveau van een middelgrote wereldstad. Heel wat Vlamingen hebben een ambigue houding tegenover Brussel, en durven de stad te weinig uit te spelen als Europees merk.

Vlaanderen moet de kaart van de duurzame energie en technologie durven trekken om een groen stedengewest te worden. Maar daarnaast moet het ook aandacht hebben voor de brede economische, sociale en culturele context. Er mag geen belangenconflict bestaan tussen het platteland en de stad. Aangenaam wonen, leven, winkelen en werken moeten hand in hand gaan met een goede mobiliteit en voldoende open ruimte.

Intelligent elektriciteitsnetwerk

Vlaanderen wil uitblinken als groen stedengewest. Daarom neemt de overheid maatregelen voor de ontwikkeling van een intelligent elektriciteitsnetwerk. Veel meer consumenten worden zelf stroomproducent via alternatieve energieproductie door zonnepanelen, windmolens of warmtekrachtkoppelinginstallaties. Intelligente energienetwerken vormen daarbij het energietransportsysteem van de toekomst, ook in een internationale context. De Vlaamse regio bereikt een grotere energieonafhankelijkheid als ze een groot deel van haar behoeften uit duurzame, koolstofarme en hernieuwbare energiebronnen haalt. Een dergelijke aanpak biedt ook kansen aan de Vlaamse kenniscentra en industrie.

De ontwikkeling van Vlaanderen tot groen stadsgewest vergt een breed actieplan dat het woon- en energievraagstuk aanpakt in al zijn facetten:

- slim wonen;
- hernieuwbare energie en duurzame materialen;
- milieuvriendelijk vervoer;
- sociaal warme steden;

- positief project voor Brussel;
- internationale kennisvalorisatie;
- nieuw landmark;
- moderniteit.

Slim wonen

Vlaanderen bouwt zijn woningen en steden zo veel mogelijk met duurzame materialen. De aandacht gaat vooral uit naar hernieuwbare energiebronnen voor huishoudelijk gebruik, maximale isolatie, afvalpreventie en recycling. De overheid neemt op dat vlak het initiatief door nulenergiegebouwen te bouwen. Vlaanderen ontwikkelt daarvoor niet alleen de technologie, de kennis en het vakmanschap, maar ook een stimulerend beleid.

Hernieuwbare energie en duurzame materialen

Vlaanderen vergroot zijn kennis over hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en de levenscyclus van materialen. Zijn kenniscentra werken daartoe nauw samen met het bedrijfsleven. Vlaanderen ontwikkelt dat potentieel met strategische onderzoeken rond bio-, zonne- en windenergie, en met technologietestvelden.

Een strategisch onderzoekscentrum voor materiaaltechnologie focust resoluut op energie- en milieuvriendelijke toepassingen. Die leveren een grote meerwaarde op en helpen Vlaanderen op dat domein de wereldtop te halen.

Milieuvriendelijk vervoer

De levenskwaliteit in de steden verbetert door de ontwikkeling van park- en milieuzones en door betere verkeersstromen. Vlaanderen maximaliseert het milieubewuste personenvervoer. Het stimuleert het onderzoek naar alternatieve en minder vervuilende brandstoffen en energievriendelijke voertuigen. Het geeft financiële prikkels voor de aankoop van voertuigen met minder uitstoot. Vlaanderen zal nieuwe vormen van gezamenlijk vervoer aanmoedigen. Het heeft ook aandacht voor een versterking van de Vlaamse automobiellindustrie en het weefsel van toeleveranciers. Die moeten kunnen inspelen op de vraag naar lichtere en hernieuwbare materialen, en naar hybride aandrijfsystemen voor voertuigen.

Sociaal warme steden

De sociale leefbaarheid van de Vlaamse steden is cruciaal. Vlaanderen bevordert de sociale cohesie in de steden in dialoog met het middenveld. Een geïntegreerd actieplan geeft nieuwe kansen aan achtergestelde buurten. In die nieuwe woonfilosofie is er aandacht voor een goede demografische mix. De stad versterkt ook de banden met het hinterland, en presenteert zich als een centrum van creativiteit, economische activiteit en werkgelegenheid.

Positief project voor Brussel

De Vlaming ziet Brussel in 2020 als een opportuniteit voor Vlaanderen. Het imago van Brussel als merk is verbeterd, en de stad overschrijdt als toeristische trekpleister het stadsgewest. De Vlaamse overheid ontwikkelt een positief project rond de band tussen Vlaanderen en Brussel. Daarbij versterkt ze de samenwerking met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op het vlak van openbaar vervoer, verkeersinfrastructuur, cultuur, innovatie en beroepsopleiding. Brussel speelt zijn internationale positie uit als forum voor een professionele meertalige communicatiecampagne die gericht is op de internationale gemeenschap.

Internationale kennisvalorisatie

Vlaanderen investeert in milieuvriendelijke technologieën en hernieuwbare energietoepassingen, en stimuleert burgers en bedrijven om hiervan meer gebruik te maken. Het promoot en commercialiseert zijn geavanceerde energie- en milieutechnologie ook in het buitenland.

Nieuwe landmark

In het verleden waren onze kathedraalen en belforten een symbool van onze welvaart en ons technisch vernuft. Vandaag moet een nieuw functioneel landmark in een stedelijke context Vlaanderen als moderne regio op de wereldkaart plaatsen. De overheid en de bedrijven werken samen aan zo'n project. Dat moet inhoudelijk en vormelijk spraakmakend zijn. Het landmark is bovendien een uitdrukking van het technologische vakmanschap van onze regio.

Moderniteit

Vlaanderen promoot een moderne stedenarchitectuur. Het besteedt aandacht aan de eigen sterkte van elke stad op het vlak van kunst, cultuur, sport of economie. Het investeert in de infrastructuur die nodig is om kennisintensieve bedrijven aan te trekken, en gaat op zoek naar nieuwe creatieve functies voor de stad.

Als Vlaanderen uitgroeit tot een groen stedengewest realiseert het een belangrijke doorbraak. Het krijgt een dynamische uitstraling, die historisch erfgoed smaakvol combineert met moderniteit. Vlaamse steden worden nog aantrekkelijker en het is er goed om te leven voor alle burgers. Brussel staat in 2020 op de wereldkaart als internationale stad. Vlaanderen heeft in zijn groene stedengewest niet alleen aandacht voor rationeel energiegebruik en intelligente energievoorziening, maar ook voor een sociaal beleid dat gericht is op de zwakkeren in de samenleving.

**PACT 2020:
EEN NIEUW TOEKOMSPACT VOOR VLAANDEREN**

20 DOELSTELLINGEN

MEER WELVAART EN WELZIJN

1. DUURZAME TOP-REGIO

Vlaanderen groeit uit tot een competitieve, polyvalente kenniseconomie die op een duurzame manier welvaart creëert. Het behoort in 2020 tot de top-5 van de kennisintensieve regio's op het vlak van geproduceerde en verdiende welvaart. Het Vlaamse Gewest blijft in 2020 bij de top 5 van de kennisintensieve regio's op het gebied van investeringen.

2. SOLIDAIRE OPEN REGIO

In 2020 is Vlaanderen een solidaire, open en verdraagzame samenleving waarin het sociaal kapitaal minstens op het niveau ligt van de top 5 van Europese landen. Dit blijkt uit een actieve participatie aan het verenigingsleven en vrijwilligerswerk. Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw. De Vlamingen hebben intense sociale contacten, meer vertrouwen in de medemens en de samenleving. Discriminatie is uitgebannen, de evenredige arbeidsdeelname is verzekerd en de deelname van alle kansengroepen aan de andere domeinen van de maatschappij is proportioneel tot hun aandeel in de bevolking.

Tegen 2020 is de huidige bijdrage van Vlaanderen inzake ontwikkelingssamenwerking verdubbeld. Samen met alle gedecentraliseerde besturen bedraagt de bijdrage van Vlaanderen minstens 7% van de officiële Belgische ontwikkelingshulp.

EEN COMPETITIEVE EN DUURZAME ECONOMIE

3. INTERNATIONALISERING

Vlaanderen herwint tegen 2020 zijn in de afgelopen tien jaar verloren aandeel in de wereld-exportmarkt en exploreert in veel sterkere mate dan vandaag onbenut potentieel op het vlak van internationalisatie (zowel in goederen als in diensten). Het aantal buitenlandse directe investeringen in het Vlaamse Gewest neemt toe, evenals het ermee gepaard gaande investeringsbedrag. Tegen 2020 neemt het aantal exporterende bedrijven toe, het aantal exporterende kmo's verdubbelt (tegenover 2007). Het aandeel van de totale Vlaamse uitvoer naar snelgroeiende markten groeit tot 10%.

4. INNOVATIE

Vanuit een oogpunt van economische en maatschappelijke valorisatie besteedt Vlaanderen tegen 2014 3% van zijn BBP aan O&O. Het aandeel groeit verder na 2014. Dit uit zich in een verdubbeling (vanaf 2007) van de omzet uit nieuwe of verbeterde producten en diensten, een hogere vertegenwoordiging van de speerpunt domeinen, zoals ICT en gezondheidszorg, logistiek en slim elektriciteitsnetwerk en een hoger aandeel werkenden in kennisintensieve sectoren tot op een gelijk niveau als de Europese topregio's. Ook het aantal patentaanvragen stijgt jaar op jaar. Innovatie wordt meer en beter verspreid over alle sectoren, bedrijfstypes en maatschappelijke geledingen, mede met het oog op het bevorderen van duurzame ontwikkeling. De overheidssteun voor eco-innovatie staat tegen 2020 op het niveau van de top 5 van de Europese regio's.

5. ONDERNEMERSCHAP

Tegen 2020 kent Vlaanderen een sterke ondernemerscultuur, stijgt het ondernemerschap en de waardering ervoor alsook het aantal ondernemingen in het Vlaamse Gewest aanzienlijk zodat we even goed scoren als de top 5 van de Europese regio's. Jonge starters worden aangemoedigd zodat de oprichtingsratio stijgt. Het ondernemerschap bij vrouwen, allochtonen en ouderen neemt toe

tot een niveau dat evenredig is met hun aanwezigheid in de maatschappij. Er is meer doorgroei van bestaande ondernemingen.

In Vlaanderen zullen er belangrijke planningsinspanningen moeten gebeuren om de lange termijnvraag naar bedrijventerreinen te kunnen invullen. De ruimte die hiervoor nodig is, zal wetenschappelijk bepaald worden in het kader van het RSV-2020. Een economisch activeringsbeleid en de filosofie van de ijzeren voorraad dienen tegen 2020 het aantal effectief bruikbare bedrijventerreinen te verhogen tot minimaal 95% van het totaal aantal bestemde bedrijventerreinen.

In 2020 heeft Vlaanderen een performante landbouw die de vergelijking kan doorstaan met de Europese landbouweconomische topregio's. Tegen 2020 zal in Vlaanderen het landbouwareaal uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen juridisch verankerd zijn met het oog op rechtszekerheid inzake exploitatie.

6. LOGISTIEK EN INFRASTRUCTUUR

De economische poorten zijn vlot bereikbaar via de verschillende transportmodi (weg, spoor, water of lucht) en via de verschillende transportdragers (zowel privaat als openbaar vervoer). Hiermee realiseren we minder dan 5% verliesuren (op het totaal aantal gereden voertuiguren) op de hoofdwegen en beperken we het milieu-impact van het goederen- en personenvervoer.

Hiertoe worden missing links in het transportnetwerk (op de weg, water en het spoor) van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen weggewerkt. De vervoersstromen worden dynamisch beheerd teneinde de beschikbare infrastructuur optimaal te gebruiken. Om logistieke activiteiten maximaal te valoriseren, trekken we logistieke spelers aan die ten volle toegevoegde waarde en werkgelegenheid creëren.

7. ENERGIE

Vlaanderen heeft in 2020 substantiële vorderingen gemaakt met het oog op een stabiele toegang tot energie. Dit komt de bevoorradingszekerheid en de competitiviteit van de prijzen ten goede.

Hiertoe worden enerzijds efficiëntiewinsten geboekt om de elektriciteitsvraag te beperken. Daardoor en in overeenstemming met de Europees aangelegane verbintenissen, is tegen 2020 de energie-efficiëntie gestegen, en dienovereenkomstig het (relatieve) energiegebruik gedaald. Zodoende is de CO₂-emissie tegen 2020 gedaald overeenkomstig de Europees aangelegane verbintenissen. Anderzijds wordt de productiecapaciteit voor elektriciteit uitgebreid -o.a. door het betrekken van voldoende spelers-, waarbij het aandeel elektriciteit geproduceerd uit hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve WKK aanzienlijk stijgt, zoals in Vlaanderen vereist zal zijn in uitvoering van de Europese richtlijn hernieuwbare energie. Ook wordt het elektriciteitsnet in dat kader omgevormd tot een internationaal goed geïnterconnecteerd en slim net waarop decentrale productie-eenheden en nieuwe toepassingen kunnen worden gekoppeld.

8. ECO-EFFICIËNTIE

Een verdere ontkoppeling van economische groei en het geheel van emissies en afvalproductie is gerealiseerd door een gestaag stijgende materiaal- en energie-efficiëntie in de verschillende maatschappelijke sectoren. De plaatsing van dak- of zoldervloerisolatie, de vervanging van enkel glas en inefficiënte verwarmingsinstallaties en innovaties in de sector zorgen er tegen 2020 onder andere voor dat het energiegebruik van het gebouwenpark aanzienlijk daalt. Tegen 2020 beantwoorden nieuwbouwwoningen aan de optimale energieprestatienorm. Vlaanderen slaagt erin om het potentieel aan economische activiteiten en werkgelegenheid dat uit deze beleidsopties voortvloeit, in het bijzonder ook in de hernieuwbare energiesector, zoveel mogelijk te realiseren.

MEER MENSEN AAN DE SLAG, IN MEER WERKBARE JOBS EN IN GEMIDDELD LANGERE LOOPBANEN

9. WERKZAAMHEID

(Def. : de werkzaamheidsgraad toont de mate waarin de bevolking aan het werk is. Deze graad geeft het aandeel werkenden in de bevolking op beroepsleeftijd (van 15 tot en met 64 jaar weer).

De globale werkzaamheidsgraad stijgt tot minstens 70% in 2020, dankzij een gemiddelde jaarlijkse groei van minstens een 0,5 procentpunt. De werkzaamheidsgraad van vrouwen blijft verder stijgen. Voor kansengroepen (allochtonen, personen met een arbeidshandicap en 50+) verdubbelt de gemiddelde jaarlijkse groei tot minstens 1 procentpunt. De Europese doelstelling voor 55+ (werkzaamheidsgraad van 50%) komt daarmee in zicht.

10. WERKBAARHEID

(Def : de werkbaarheidsgraad is een samengesteld cijfer dat aangeeft welk percentage van de werknemers een job heeft die voldoende leermogelijkheden biedt, goed te combineren is met het privéleven en geen aanleiding geeft tot werkstress of motivatieproblemen).

Zowel de werkbaarheid van werknemers als van zelfstandigen groeit jaarlijks gemiddeld met minstens 0,5 procentpunt. De werkbaarheidsgraad verhoogt voor werknemers daardoor tot minstens 60% in 2020, en komt voor zelfstandigen in 2020 zo dicht mogelijk bij 55%. Dit impliceert dat voor de afzonderlijke werkbaarheidsdimensies (psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans) hogere groeicijfers gescoord worden. Bijzondere aandacht gaat naar vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituaties. Hiertoe wordt in het algemeen gestreefd naar een betere afstemming tussen arbeid en gezin.

11. TALENT

In 2020 is Vlaanderen verder uitgegroeid tot een lerende samenleving. Zoveel mogelijk kinderen en volwassenen moeten het best mogelijke onderwijs en de best mogelijke vorming genieten. Het aantal kortgeschoolden is in 2020 op de arbeidsmarkt met de helft verminderd. Dit komt doordat:

- 1) meer jongeren het secundair onderwijs afwerken
- 2) meer jongeren na hun secundair onderwijs verder studeren zowel in het hoger beroepsonderwijs als in hoger onderwijs
- 3) meer mensen deelnemen aan levenslang en levensbreed leren (stijging tot 15% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd).

Concreet halveren we het aantal schoolverlaters die het Secundair Onderwijs zonder voldoende startkwalificaties verlaten, stijgt het aantal jongeren met een diploma hoger onderwijs aanzienlijk ongeacht herkomst, werksituatie of opleidingsniveau van hun ouders. Kinderen van niet hooggeschoolde ouders bereiken een participatiegraad van ruim 60% in het hoger onderwijs. Ook zullen meer bedrijven en sectoren een strategisch competentiebeleid voeren. Een lerende samenleving erkent ten slotte competenties, waar en hoe ze ook verworven zijn.

LEVENSKWALITEIT VAN HOOG NIVEAU

12. ZORG

In 2020 voorziet Vlaanderen in een toegankelijk en betaalbaar kwaliteitsvol aanbod aan hulp- en zorgverlening, dat toereikend is in het licht van de zich wijzigende maatschappelijke behoeften en sociaaldemografische ontwikkelingen. Bij de organisatie van het volledige hulp- en zorgcontinuüm staan efficiëntie, effectiviteit en daardoor de kwaliteit vanuit het oogpunt van de gebruiker centraal.

Eerstelijnszorg- en thuiszorg zijn versterkt. Het ontstaan van groepspraktijken wordt gestimuleerd. In de gehandicaptenzorg, de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg is er voldoende aanbod gecreëerd. Voor minstens de helft van de kinderen tot 3 jaar worden formele en kwaliteitsvolle vormen van kinderopvang aangeboden.

13. ARMOEDE

In 2020 ligt het aandeel inwoners dat leeft in armoede en geconfronteerd wordt met sociale uitsluiting laag in vergelijking met de best presterende EU27-landen. Dit houdt in dat in 2020 in Vlaanderen elk gezin ongeacht de samenstelling, minstens een inkomen heeft dat de Europese armoederisicodrempel bereikt.

In 2020 is er een duidelijk resultaat merkbaar van een intensieve bestrijding van armoede en sociale uitsluiting op meerdere gebieden. Het betreft resultaten van investeringen in sociale woningen, onderwijs en opleiding van kansengroepen, ziektepreventie bij kansengroepen, ... Dit inspanningen resulteren o.m. in een halvering van het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede, een beperking van de laaggeletterdheid tot 3% en op het vlak van huisvesting in een substantiële verhoging van de woonkwaliteit in 2020 door halvering t.a.v. 2006 van het aandeel van de bevolking dat een woning betreft met twee of meer structurele gebreken en/of een gebrek aan basiscomfort, o.a. door de creatie van minstens 43.000 bijkomende sociale huurwoningen zoals bepaald in het decreet Grond- en pandenbeleid.

14. MILIEU

Voor water- en luchtkwaliteit, bodembescherming en geluidshinder scoort Vlaanderen in 2020 even goed als Europese economische topregio's. De gestage afname van de druk op milieu en natuur maakt dat het aantal gezonde levensjaren dat verloren gaat als gevolg van milieuvervuiling, significant daalt. Het beleid focust binnen een Europese context op belangrijke uitdagingen en risico's.

Zo moeten de gekozen maatregelen leiden tot

- 1) een verdergaande verlaging van de broeikasgasemissies conform de voor Vlaanderen vastgestelde doelstellingen in het kader van de Europese klimaatwetgeving,
- 2) een vermindering in 2020 van de gemiddelde jaarconcentratie aan fijn stof (PM10) met 25% t.a.v. 2007, waarbij alle Europese fijnstofnormen onverkort worden gerespecteerd.
- 3) een significante daling van de potentieel ernstig gehinderden door geluidsoverlast door verkeer met 15% tegen 2020.

De meeste Vlaamse waterlopen hebben een goede ecologische toestand bereikt zodat het effectief mogelijk is dat ten laatste in 2021 voldaan is aan de kwaliteitsvereisten van de kaderrichtlijn water. Om de gevolgen van de klimaatwijziging op vlak van o.a. waterhuishouding en biodiversiteit op te vangen, is werk gemaakt van een heus adaptatiebeleid.

15. NATUUR

Inzake biodiversiteit kan Vlaanderen in 2020 de vergelijking met de Europese economische topregio's aan. Hiertoe heeft Vlaanderen voldoende habitat ingericht, herbestemd, verbeterd of afgebakend om 70% van de instandhoudingsdoelstellingen van de Europees te beschermen soorten en habitats te realiseren. Zowel de beboste oppervlakte als de kwaliteit ervan nemen aanzienlijk toe en minstens de helft van de stedelijke of kleinstedelijke gebieden beschikt over een stadsbos of heeft er een opgestart. Natuurbehoud en landschapszorg zorgen voor bijkomende tewerkstelling.

16. MOBILITEIT

In 2020 heeft Vlaanderen een verkeers- en vervoerssysteem dat tot de performantste van Europa behoort. Hiervoor wordt co-modaliteit, ondersteund door een gericht locatiebeleid en door het STOP-principe (Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer en Privé-Vervoer) als hoeksteen van het Vlaamse mobiliteitsbeleid toegepast, zodanig dat vanuit economisch, sociaal, ecologisch en logistiek oogpunt

de meest optimale modus wordt ingezet. We zorgen dat we voldoen aan de milieudoelstellingen die andere Europese landen ook dienen te bereiken tegen 2020. Investerings in verkeers- en vervoerssystemen worden beleidsmatig ondersteund door een sociaaleconomische evaluatie en een Vlaamse bereikbaarheidsmonitor.

Tegen 2020 is Vlaanderen één van de beste Europese regio's op het gebied van verkeersveiligheid, zowel uitgedrukt in functie van het aantal doden en zwaargewonde verkeersslachtoffers per miljoen afgelegde kilometers als per miljoen inwoners. Ten opzichte van de objectieven in het Vlaamse verkeersveiligheidsplan, te realiseren tegen 2015, wordt een daling van 20% op de dodelijke slachtoffers en 25% op de zwaargewonde slachtoffers gerealiseerd in 2020.

Het aantal afgelegde km per persoon in het woon-werkverkeer per auto wordt drastisch verlaagd. Onder meer thuiswerk wordt daartoe gestimuleerd. Tegen 2020 zullen bovendien 40% van de woon-werkverplaatsingen gebeuren enerzijds door collectief vervoer, waaronder het openbaar vervoer en anderzijds te voet of per fiets.

17. GEZONDHEIDSBEVORDERING

In 2020 scoort Vlaanderen op diverse aspecten van de levenskwaliteit bij de hoogste van Europa. Dit blijkt uit een hoog geluksgevoel bij de bevolking, een hoge globale tevredenheid met de eigen leefsituatie, de levensstandaard en langer leven in goede gezondheid. Hiertoe voert Vlaanderen een inclusief beleid, dat transversaal doorheen de verschillende beleidsdomeinen wordt uitgebouwd, in het bijzonder in de ouderenzorg, de gehandicaptenzorg, de geestelijke gezondheidszorg en de bijzondere jeugdzorg. Mede door ziektepreventie daalt de vermijdbare sterfte tot 35% door de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen o.a. door een terugval van het aantal zelfdodingen.

EEN EFFICIËNT EN DOELTREFFEND BESTUUR

18. OVERHEID

Een efficiënte en kwaliteitsvolle overheid en regelgeving draagt op structurele wijze bij tot het welzijn en de welvaart van de bevolking. De overheden, elk op hun niveau, realiseren in 2020 substantiële efficiëntiewinsten vergelijkbaar met de topregio's die een vergelijkbaar overheidsaanbod realiseren wat hen toelaat de kwaliteit van dienstverlening aan burgers en ondernemingen sterk te verbeteren.

De Vlaamse overheid werkt op korte termijn een set van outputgerichte indicatoren uit, die de kwaliteit en kwantiteit, de efficiëntie én de relatie tussen alle dimensies van het overheidsingrijpen kan opvolgen, evalueren en zo nodig in overleg met de betrokkenen kan bijsturen.

19. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

Alle maatschappelijke actoren worden meer actief bij het beleid betrokken. Dit bevordert het gemeenschappelijk verantwoordelijkheidsbesef en de gemeenschappelijke actieve oplossingsgerichtheid van de overheid en het middenveld voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen, zoals duurzame ontwikkeling.

Meer organisaties en ondernemingen nemen maatschappelijke verantwoordelijkheid op en MVO is algemeen verspreid. Organisaties en ondernemingen worden daarbij ondersteund door de sociale partners en door de overheid. Het Vlaams sociaaleconomische overleg - zowel tussen de sociale partners onderling als met de overheid - over het volledige sociaaleconomische spectrum ondersteunt in 2020 in sterkere mate het maatschappelijk draagvlak en verhoogt de efficiëntie van het overheidsbeleid.

Ook het overleg tussen de Verenigde Verenigingen en de overheid in het kader van hun charter draagt daartoe bij.

20. BEGROTING

De Vlaamse overheid blijft volgend decennium financieel gezond. Het uitgangspunt is de eind 2008 verworven schuldenvrije positie te behouden.

De begrotingsdoelstellingen worden gewaarborgd door een eigen Vlaams stabiliteitsprogramma dat binnen het kader van een meerjarenbegroting de jaarlijkse begrotingsdoelstellingen vastlegt in functie van de conjunctuur en de verwachte toekomstige uitdagingen. De Vlaamse overheid zet in de komende jaren substantiële stappen om te komen tot een meer prestatiegerichte begroting.

www.vlaandereninactie.be